
Padyasangraha

పద్యసంఘాటం

Document Information

Text title : Padyasangraha

File name : padyasangrahaH.itx

Category : misc, subhaashita, sahyta

Location : doc_z_misc_general

Author : kavi bhaTTa

Proofread by : Seshadri N, PSA Easwaran

Description/comments : Kavyasangraha, Ed. John Haeblerlin, 1847, Jibananda Vidyasagara 1888

Latest update : June 12, 2022

Send corrections to : sanskrit@cheerful.com

This text is prepared by volunteers and is to be used for personal study and research. The file is not to be copied or reposted without permission, for promotion of any website or individuals or for commercial purpose.

Please help to maintain respect for volunteer spirit.

Please note that proofreading is done using Devanagari version and other language/scripts are generated using **sanscript**.

June 12, 2022

sanskritdocuments.org

పద్యసంగ్రహాః

నత్వా తాం పరమేశ్వరీం శివకరీం శ్రీభారతీం భాస్వతీం
గంగాతీరనివాసినా సుకవినా లోకోపకారార్థినా ।
నానాపణ్ణితవక్త్రనిర్గతవతాం నిర్మియతే కేనచిత్
పద్యానామిహ సజ్గహోఽమృతకథాప్రస్తావవిస్తారీణామ్ ॥ ౧ ॥

కావ్యే భవ్యతమేఽపి విజ్ఞనివహారాస్వాద్యమానే ముహు-
ర్దోషాన్వేషణమేవ మత్సరయుషాం వైసర్గికో దుర్గ్రహః ।
కాసారేఽపి వికాశిపజ్కజచయే ఖేలన్మారాలే పునః
క్రౌఞ్చశ్చఞ్చపుటేన కుఞ్చితవపుః సమూభకమన్వేషతే ॥ ౨ ॥

అతిరమణీయే కావ్యేఽపి పిశునో దూషణమన్వేషయతి ।
అతిరమణీయే వపుషి వ్రణమివ మక్షికానికరః ॥ ౩ ॥

కీర్తిః స్వర్గతరణ్ణీభిరభితో వైకుణ్ఠమాస్రావితం
క్షోణీనాథ తవ ప్రతాపతపనైః సంతాపితః క్షీరధిః ।
ఇత్యేవం దయితాయుగేన హరిణా త్వం యాచితః స్వాశ్రయం
హృత్పద్మం హరయే శ్రియే స్వభవనం కణ్ఠం గిరే దత్తవాన్ ॥ ౪ ॥

రవేః కవేః కిం సమరస్య సారం కృషేర్భయం కిం కిమదన్తి భృక్ణాః ।
సదా భయం బ్రహ్మపదఞ్చ కేషాం భాగీరథీతీరసమాశ్రితానామ్ ॥ ౫ ॥

వాసః కాఞ్చనపిఞ్చరే నృపకరామ్నోజైస్తనూమార్జనం
భక్ష్యం స్వాదురసాలదాడిమఫలం పేయం సుధాభం పయః ।
పాతః సంసది రామనామ సతతం ధీరస్య కీరస్య మే
హాహా హన్త తథాపి జన్మవిటపిక్రోడం మనో ధావతి ॥ ౬ ॥

ఉదయతి యది భానుః పశ్చిమే దిగ్విభాగే
వికసతి యది పద్మః పర్వతానాం శిఖాగ్రే ।
ప్రచలతి యది మేరుః శీతతాం యాతి వహ్ని-
ర్న చలతి ఖలు వాక్యం సజ్జనానాం కదాచిత్ ॥ ౭ ॥

నిర్వాణదీపే కిము తైలదానం చౌరే గతే వా కిము సావధానమ్ |
 వయోగతే కిం వనితావిలాసః పయోగతే కిం ఖలు సేతుబద్ధః || ౮||
 వరమసిధారా తరుతలవాసో వరమిహ భిక్షా వరముపవాసః |
 వరమపి ఘోరే నరకే పతనం న చ ధనగర్వితBఆన్ధవశరణమ్ || ౯||
 కుగ్రామవాసః కుజనస్య సేవా కుభోజనం క్రోధముఖీ చ భార్యా |
 మూర్ఖశ్చ పుత్రో విధవా చ కన్యా వినాగ్నినా సన్దహతే శరీరమ్ || ౧౦||

వరం మౌనం కార్యం న చ వచనముక్తం యదన్యతం
 వరం క్షైబ్యం పుంసాం న చ పరకలత్రాభిగమనమ్ |
 వరం భైక్ష్యాశిత్వం న చ పరధనాస్వాదనసుఖం
 వరం ప్రాణత్యాగో న చ పిశునవాదేష్వభిరతిః || ౧౧||

నిఃస్వో వష్టి శతం శతీ దశశతం లక్షం సహస్రాధిపః
 లక్షశః క్షితిపాలతాం క్షితిపతిశ్చక్రేశ్వరత్వం పునః |
 చక్రేశః పునరిన్ద్రతాం సురపతిర్భ్రాహ్మం పదం వాఞ్చుతి
 బ్రహ్మ విష్ణుపదం హరిః శివపదం త్వాశావధిం కే గతాః || ౧౨||

ఖ్యాతః శక్రో భగ్గాఙ్గో విధురపి మలినో మాధవో గోపజాతో
 వేశ్యాపుత్రో వసిష్ఠః సరుజపదయమః సర్వభక్ష్యో చుతాశః |
 వ్యాసో మత్స్యోదరీయః సలవణ ఉదధిః పాణ్డవా జారజాతా
 రుద్రః ప్రేతాస్థధారీ త్రిభువనవసతాం కస్య దోషో న జాతః || ౧౩||

తురగశతసహస్రం గోగజానాఞ్చ లక్షం కనకరజతపాత్రం మేదిసిం సాగరాన్తామ్ |
 విమలకులవధూనాం కోటికన్యాశ్చ దద్యాత్ న హి న హి సమమేతైరన్నదానం ప్రధానమ్
 || ౧౪||

కాలిదాసకవితా నవం వయః మాహిషం దధి సశర్కరం పయః |
 ఐణమాంసమబలా చ కోమలా సమ్భవస్తు మమ జన్ముజన్మని || ౧౫||

నాక్షరాణి పఠతా కిమపాతి పాతితోపి కిము విస్మృత ఏవ |
 ఇత్థమర్థిజనసంశయదోలా ఖేలనాం ఖలు చకార నకారః || ౧౬||

లక్ష్మణసేన ఉవాచ -
 శైత్యనామ గుణస్తవైవ త్వదను స్వాభావికీ స్వచ్ఛతా
 కిం బ్రూమః శుచితాం భవన్త్యశుచయః స్ఫురేన యస్యాః పరే |
 కిఞ్చుతః పరమం తవ స్తుతిపదం త్వం జీవనం దేహినాం

తస్యం చేన్నీచపథేన గచ్ఛసి పయః కస్త్యాం నిరోద్ధుం క్షమః ॥ ౧౭ ॥

వల్లాల ఉవాచ -

తాపో నాపగతస్తుషా న చ కృశా ధౌతా న ధూలీ తనో-

ర్న స్వచ్ఛన్దమకారి కన్దకవలః కా నామ కేలీకథా ।

దూరోత్తిప్తకరేణ హస్త కరిణా స్పృష్టా నవా పద్మినీ

ప్రారభో మధుపైరకారణమహో ఝఙ్కారకోలాహలః ॥ ౧౮ ॥

తత్పుత్ర ఉవాచ -

పరీవాదస్తథ్యో భవతి వితథో వాపి మహతాం

అతథ్యస్తథ్యో వా హరతి మహిమానం జనరవః ।

తులోత్తిరస్యాపి ప్రకటితహతాశేషతమసో

రవేస్తాదృక్తేజో న హి భవతి కన్యాం గతవతః ॥ ౧౯ ॥

రాజోవాచ -

సుధాంశోర్ధాతేయం కథమపి కలఙ్కస్య కణికా

విధాతుర్దోషోఽయం న చ గుణనిధేస్తస్య కిమపి ।

స కిం నాత్రేః పుత్రో న కిము హరచూడార్చనమణి-

ర్న వా హన్తి ధ్వాన్తం జగదుపరి కిం వా న వసతి ॥ ౨౦ ॥

ఇతి శ్రీకవిభట్టకృతః పద్యసంగ్రహః సమాప్తః ॥

Encoded by Seshadri N

Proofread by Seshadri N, PSA Easwaran

Padyasangraha

pdf was typeset on June 12, 2022

Please send corrections to sanskrit@cheerful.com

